

Foto: Wiltho Worms

Mr. dr. Annelies Huygen: 'Ik wil Nederland duurzamer maken'

'Zijn we met artsen in loondienst echt zoveel beter af?'; 'O, als jongeren de herdenking maar niet saai vinden' en 'Nóg een fusie en het is Sovjetonderwijs!' Drie koppen boven columns van econoom en jurist mr. dr. Annelies Huygen in *Trouw*. Ze schrijft haar tweewekelijkse bijdrage nu al tien jaar. Haar favoriete onderwerpen zijn duurzaamheid, marktwerking en de energievoorziening in ons land: het onderwerp van haar promotie. Schrijven had ze geleerd in haar studententijd, toen ze bij het vrouwenpersbureau Argos artikelen over rechtszaken schreef; deze verschenen in de regionale pers. Twee jaar is Huygen nu in dienst bij TNO. Ze houdt zich daar vooral bezig met innovaties op het gebied van de Nederlandse energiesector en duurzaamheid.

Ben je bij TNO meteen met energie begonnen?

'Nee, mijn eerste project was "Ups en downs" over de gevolgen van het downloaden van muziek, films enzovoorts via internet. We hebben een maatschappelijke kosten- en batenanalyse gemaakt. Daaruit bleek dat de maatschappij als geheel voordeel heeft van downloaden. De film- en muziekindustrie kunnen die extra baten naar zich toetrekken als ze het over een andere boeg gooien. Zo wordt er nu bij concerten door verkoop van cd's, T-shirts en dergelijke veel meer geld opgehaald dan vroeger, terwijl de verkoop van cd's uit winkels minder is geworden... Inmiddels ben ik voor al actief op energiegebied.'

Waar komt die belangstelling voor energie en duurzaamheid vandaan?

'Als kind hebben mijn broers, zusjes en ik "milieu en duurzaamheid" met de papepel ingegoten

gekregen. Mijn vader had een raadgevend ingenieursbureau in Limburg en was altijd met het milieu en energiebesparing bezig. Toen ik een jaar of tien was, stond hij met een interview in *Elsevier*. Hij vertelde dat je een goed geïsoleerd huis in principe met een kaarsje kunt verwarmen. Die gedachte was toen zeer innovatief. Wij hadden ook al heel vroeg zonnecollectoren op ons dak voor vloerverwarming en de warme douche. Die belangstelling voor milieuzaken heb ik altijd gehouden. Ik ben ook een jaar of vier advocaat milieurecht geweest. Mijn promotieonderzoek in Leiden had als onderwerp: welke regulering is noodzakelijk als je concurrentie zou invoeren in de Nederlandse elektriciteitssector. Die concurrentie was er nog niet, maar zat wel in de pen. In die promotieperiode heb ik veel contacten opgebouwd in de energiewereld. Tijdens een intermezzo van zes jaar als

PERSONALIA

WERKZAAM ALS:
senior strateeg bij TNO Informatie- en
Communicatietechnologie, Delft

GEBOREN OP:
2 januari 1955 in Maastricht

STUDIE:
Universiteit van Amsterdam: 1973-1981:
economie; 1976-1984: rechten

PROMOTIE:
1999: Juridische Faculteit, Universiteit van
Leiden; onderwerp: 'Regulering bij Concurrer-
tie, de Nederlandse Elektriciteitssector'

VROEGERE WERKZAAMHEDEN:
1978-1985: journalist bij vrouwenpersbureau
Argos, Amsterdam
1985-1991: docent Economisch strafrecht en
Milieurecht, Universiteit Utrecht
1986-2000: advocaat Milieurecht, advocatenbu-
reau Van der Steenhoven, Kolle en Gilhuis,
Amsterdam
1992-2000: docent Economisch recht,
Universiteit Leiden
2001-2007: senior consultant, Twynstra Gudde,
Amersfoort

BIJ TNO IN DIENST:
november 2007

NEVENFUNCTIE:
columnist Trouw

BURGERLIJKE STAAT:
ongehuwd

KINDEREN:
Anna (18), Dirk (16)

HOBBY'S:
lezen, muziek (klassiek en rock), fietsen
en klassieke oudheid.

annelies.huygen@tno.nl

managementconsultant bij het organisatiead-
viesbureau Twynstra Gudde begon ik steeds
meer de echte, concrete resultaten van mijn
werk te missen. Als consultant ben je een klein
radertje in een groter geheel: je probeert
vastgelopen processen wat vlot te trekken en
dan ga je weer. Bij TNO kan ik me nu weer
concreet inzetten om Nederland duurzaam te
maken, onder meer door de inzet van smart
grids.'

Smart grids?

'Smart grids of intelligente netten kun je een
soort huwelijk noemen tussen energietechno-
logie en informatietechnologie. De ICT in de
netten is belangrijk om de energievoorziening
duurzaam, betaalbaar en efficiënt te maken, en
de betrouwbaarheid te behouden. Kijk, het
energiebeleid van Europa eist dat in 2020
tweintig procent van het energieverbruik wordt
opgewekt door duurzame bronnen. Bovendien

*'Er is een kloof tussen de talen die technici,
beleidsmakers en consumenten spreken. Ze
begrijpen elkaar niet. Daarom wil ik die tech-
niek voor beleidsmakers en consumenten
gaan vertalen, en natuurlijk ook omgekeerd.'*

moet ook de uitstoot van broeikasgassen flink
omlaag. Het ontwikkelen van smart grids is
belangrijk om deze doelstellingen te verwezenlij-
ken.' (zie verder blz. 18).

Zijn die smart grids er al?

'Er zijn wel proefprojecten, maar ze zijn nog niet
op grote schaal uitgerold. Verder is er de slimme
meter. Daar is TNO al een paar jaar mee bezig.
Met de huidige slimme meter kun je in de huizen
per kwartier meten hoeveel energie er wordt
gebruikt. Bovendien kan energiegebruik worden
afgestemd op de omstandigheden. De meter is
belangrijk om de energiestromen op elkaar af te
stemmen. Denk aan de komst van de elektri-
sche auto. Als iedereen om zes uur 's avonds
thuis komt en meteen de auto wil opladen, dan
gaat het fout. Óf je moet het elektriciteitsnet
enorm gaan verzwaren en dat kost heel veel
geld, óf je moet een slimme methode bedenken
waarbij je vraag en aanbod op elkaar gaat
afstemmen. Prijsprikkels – dus goedkope
energie als er veel energie voorhanden is – kun-
nen helpen. Het kabinet wil de komende jaren
onze oude analoge gas- en elektriciteitsmeters
gaan vervangen door die slimme meters. De
Tweede Kamer was er voor, maar het voorstel is
helaas net voor de zomer gesneuveld in de
Eerste Kamer. Dit had onder meer te maken met
de technologie en de privacy. Ten aanzien van de
privacy bestonden er nog te veel vraagtekens.'

Inbraak moet je voorkomen, lijkt me.

'Daar ben ik het helemaal mee eens. Je moet
onze privacy goed regelen! Maar door deze
ontwikkeling komen slimme meters en smart
grids in een kwaad daglicht te staan, terwijl het
principe goed is voor een duurzame samenleving.
De slimme meter is ontworpen door de
fabrikanten en de energieleveranciers. Als de
consument in een vroeg stadium bij dergelijke
innovaties wordt betrokken, kan er beter voldaan
worden aan zijn wensen, bijvoorbeeld op het
gebied van de privacy, de veiligheid en de
mogelijkheden die de meter hem kan bieden,
ook op de langere termijn. Tot nu toe gebeurt
dat weinig. Er is een kloof tussen techneu-
taal, beleidstaal en consumententaal. Ze
snappen elkaar niet direct. Ik wil die techniek
gaan vertalen voor beleidsmakers en consumen-
ten, en natuurlijk ook omgekeerd. We zijn nu
bijvoorbeeld een samenwerking aan het
opzetten met het Centrum voor Energievraag-
stukken van de Universiteit van Amsterdam. Dat
instituut wordt officieel in januari 2010 opge-
richt. Zij willen de regulering van de energiemark-

ten bekijken vanuit de invalshoek van de
consument. Dat gebeurt in ons land nog niet.
We moeten naar een duurzame samenleving en
dat moet toch echt uit de mensen zelf komen.'

Ons gedrag moet veranderen, proef ik ook. We zijn er op milieugebied al veertig jaar mee bezig! Lukt dat wel?

'Ik denk dat het moet! De eindigheid en de
schaarste die we eind jaren zeventig zagen,
hebben we voor ons uit geschoven omdat we
nog genoeg hadden. Veranderen we ons gedrag
niet, dan zal de schaarste sneller en harder op
ons vallen. Dat geldt zeker met het opkomen
van economieën als China en India. Deze landen
willen natuurlijk ook dezelfde welvaart als wij.
We zullen steeds meer toe moeten naar een
multidisciplinaire benadering om te komen tot
een duurzame samenleving. Smart living, smart
grids, internet en gedragsverandering zijn
belangrijke pijlers hiervan.'

Wat is je belangrijkste punt van zorg?

'Ik merk dat de broodnodige innovaties in onze
samenleving vaak ten ondergaan aan politieke
belangen. Zo zou de crisis een katalysator zijn
voor een nieuwe, schone economie. Maar de
subsidies gingen vooral naar de "oude"
economie, zoals naar lease-auto's, wegen en
slooppremies. Als er van de grote, noodzakelijke
innovaties niets terecht komt, zakken we als land
steeds verder weg op de wereldranglijst van
innovatieve naties.'

Als je dit beroep niet had gehad wat zou je dan gedaan hebben?

'Ik was op de middelbare school zowel goed in
alfa- als bètavakken. Ik heb ook wel eens
gedacht om medicijnen te gaan studeren. Omdat
ik ook een grote belangstelling heb voor de
maatschappij, zou ik beide hebben willen
combineren: geneeskunde en samenleving... ik
zou misschien epidemioloog zijn geworden.'

Waar gaat je volgende column in Trouw over?

'Dat ga ik je nog niet verklappen – of eerlijk
gezegd: ik weet het nog niet. Mijn werk, de
kranten en Radio 1 zijn de voornaamste bronnen
voor mijn column; televisie kijk ik bijna niet. En
dan fascineren me vooral mensen met allerlei
plannetjes, die niet goed doordacht zijn. Ik prik
graag die ballonnen door.'

Ook 'duurzame' ballonnen?

'Als het moet, zeker!'